

Mikulovice (okr. Pardubice) – pravěké polykulturní sídliště

k.ú. Mikulovice (Pardubický kraj), rozhodnutí MK ČR z 9.6. 2008

Výstavba několika kolonií rodinných domků (ve svahu pod kostelem a „V loučkách“)

Výstavba rodinných domků v Mikulovicích, se odehrává v místech, kde je od konce 19. století známo bohaté pravěké osídlení. Výstavba byla povolena, aniž by byla tato skutečnost zohledněna (jedná se pouze o „území s archeologickými nálezy“, tedy kategorii, která nepoživá památkové ochrany). Pozemky využívané původně jako pole byly přeměněny na stavební parcely a rozprodané fyzickým osobám i developerům.

Výstavba je prováděna převážně fyzickými osobami. Náklady záchranného archeologického výzkumu v tomto případě nese organizace, která výzkum provádí (Východočeské muzeum v Pardubicích). Finanční prostředky může získat pouze ze zcela nedostatečného Programu podpory záchranných výzkumů, spravovaného NPÚ (maximálně na plochu 2-3 domků ročně). Na obou lokalitách probíhá nebo se plánuje zahájení několika desítek staveb.

O pomoc byl požádán zřizovatel muzea a zároveň vlastník archeologických nálezů v Mikulovicích, tj. Pardubický kraj. Ten se odmítl v této věci angažovat s poukazem na to, že památková péče ve vztahu k záchranným archeologickým výzkumům je věc státu a nikoliv samosprávy (dopis KÚ, odboru kultury a pam. péče z 23.10.2007).

U lokality „V loučkách“ bylo navrženo její prohlášení za památku. Stalo se tak v době, kdy zde již byla zahájena výstavba komunikací, inženýrských sítí a následně rodinných domků (prosinec 2007). Lokalita byla zapsána do ústředního seznamu kulturních památek ČR (červen 2008). Ani prohlášení za památku bohužel nevyklučuje novou výstavbu, pouze zpřesňuje její parametry a podmínky v zájmu dochování alespoň části archeologických nálezů v jejich původním prostředí. Pozoruhodné je, že aby mohlo být naleziště vyhlášeno, musel být zčásti ověřen jeho rozsah (tj. proběhla sondáž, která znamenala, že část lokality, která měla být chráněna, byla z tohoto důvodu zničena!). Z administrativního hlediska je vše v pořádku, zánik lokality je výrazně zpomalen, ne však odvrácen. Neřeší se ani naprostý nedostatek financí na záchranný archeologický výzkum fyzických osob nepodnikajících nejen zde, ale v celé ČR.

Nenormálnost celé situace je ještě umocněna faktem, že jeden ze stavebníků požádal o náhradu za majetkovou újmu, která mu údajně vznikla při záchranném výzkumu na ploše základů jeho rodinného domku. Kraj nárok stavebníka překvapivě potvrdil, takže stavebník dostal příspěvek na výstavbu svého domku z peněz, jejichž účelem byla záchrana co největší části ničené archeologické lokality.

Současná vlna masové individuální výstavby rodinných domů zastihla příslušné orgány nepřipravené. Není vyvíjena snaha zamezit zástavbě ani na velmi významných nalezištích, není vyřešena otázka financování podobných výzkumů a nedošlo k personálnímu posílení příslušných odborných institucí. Jednotlivé kraje v této otázce postupují nejednotně s rozdílným výkladem památkového zákona a nevelkým zájmem o jim svěřený majetek.